

Universitat Autònoma
de Barcelona

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Treball de Fi de Grau

Com influencia la masculinitat hegemònica a les actituds escolars de l'alumnat?

Recerca qualitativa en l'etapa d'educació primària

Autor: Pau Olivella

Tutora: Aina Tarabini

Data d'entrega: 28 de maig de 2020

Grau de Sociologia

... No se nace hombre, uno se convierte en hombre...

(Segarra, M.; Carabí, À., 2000: 7)

AGRAÏMENTS

A l'Aina Tarabini-Castellani, tutora del meu treball de fi de grau, pel seu suport, acompanyament i orientació constant durant la trajectòria d'aquest estudi.

A la Universitat Autònoma de Barcelona per brindar-me l'oportunitat d'aprendre i conèixer més de prop la Sociologia.

A la Jana, en Raül, la Laia i la Judit per l'estima, el suport i el recolzament constant de tots els meus projectes. Gràcies per ser-hi presents, sempre. Aprendre al vostre costat és la meva passió.

A la meva germana Mariona, per la seva implicació en la part pràctica d'aquesta recerca i als meus pares, Ramon i Gemma, per deixar-me seguir somniant.

A en Chito, l'Ariadna, la Claudia i l'Anna per les tardes al bar desconstruint el gènere i criticant el patriarcat.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. MARC TEÒRIC	4
2.1. Estat de la qüestió	4
2.2. Model d'anàlisi: la problemàtica de recerca	9
2.3. Proposta metodològica.....	12
3. RESULTATS.....	13
4. CONCLUSIONS.....	16
Bibliografia	17
Annexos	19
Annex 1: qüestionaris	19
Annex 1.1.: qüestionari pels nois.....	19
Annex 1.2.: qüestionari per les noies.....	20
Annex 1.3.: qüestionaris.....	22
Annex 2: grup de discussió.....	39
Annex 2.1: guió del grup de discussió.....	39
Annex 2.1.: transcripció del grup de discussió	45

1. INTRODUCCIÓ

L'estudi de les masculinitats permet fer visible els rols de gènere, les identitats socials, i les relacions socials de poder no reconegudes en la masculinitat hegemònica del sistema heteropatriarcal. En aquest sentit, la masculinitat juga un paper principal en la construcció d'una identitat escolar, ja que és utilitzada per definir l'actitud escolar de l'alumne en vers l'escola (Perry, P. 2002).

Per tant, una manera determinada d'entendre la masculinitat, comporta l'atribució i l'etiquetatge de l'alumne basada en els patrons normatius generals d'aquest sistema heteropatriarcal. Per aquest motiu, resulta interessant l'estudi de les masculinitats per desemmascarar i – idòniament – pal·liar les desigualtats acadèmiques que aquest fet comporta i donar pas a la llibertat d'expressió de les masculinitats no hegemòniques, en el context escolar.

L'estudi que es presenta a continuació pretén donar una explicació al perquè l'alumne ha de construir la seva masculinitat en base a les actituds escolars que projecta segons l'ideal de masculinitat hegemònica. Per a realitzar-ho, i degut les dificultats que suposa la crisi sanitària de la Covid-19, es realitzaran entrevistes a alumnes d'educació primària a través del correu electrònic, i un grup de discussió mitjançant l'aplicació de Google Meet.

La problemàtica que es presenta en l'actual estudi qüestiona diverses perspectives que aborden les actituds escolars dels alumnes, les seves masculinitats i les actituds escolars travessades per l'eix de la classe social. La masculinitat hegemònica travessa a tots els àmbits de la vida de les persones, i en l'escola, hi té un paper primordial, ja que condiciona la possibilitat d'un desenvolupament d'una vida plena per a als alumnes amb altres masculinitats. Per aquest motiu, en aquest Treball de Final de Grau, s'utilitzaran eines d'investigació qualitativa que permeten donar visibilitat a com l'alumne pateix i es veu condicionat pel poder de la masculinitat hegemònica i les conseqüències que pot suposar per l'alumnat el sistema patriarcal i les pràctiques associades a aquest.

Per aquest motiu, la pregunta que es vol respondre és la següent:

Com influencia la masculinitat hegemònica a les actituds escolars de l'alumnat?

En definitiva, l'estudi estableix quines són les condicions a nivell macrosocial que afecten al dia a dia dels alumnes a les escoles a nivell microsocial. La manca d'investigació de com es construïda la masculinitat segons les actituds i aspiracions acadèmiques de l'alumne fa que aquest estudi tingui un potencial molt fort, ja que els resultats aportaran un petit gra de sorra en el coneixement de com l'eix del gènere condiona la vida quotidiana de l'alumnat en l'àmbit educatiu, i les desigualtats socials que aquest fet genera.

2. MARC TEÒRIC

2.1. Estat de la qüestió

La masculinitat hegemònica es comença a posar en qüestió en primer lloc en els estudis feministes que plantegen alternatives al sistema patriarcal: en redefinir-se les dones, s'obliga als homes a redefinir també, o definir-se de nou. (Alsina C. & Borràs, L. 2000)

Per entendre com és construïda aquesta masculinitat, cal que fem una mirada als seus orígens. És en aquests orígens, on podem observar que la masculinitat és construeix en relació al seu oposat; la feminitat. La masculinitat és construïda socialment degut a què la identitat és la imatge que tenim sobre nosaltres mateixos en vers als altres i que per tant, depèn de les pròpies relacions socials (Weis, L. 1990; Bourdieu, P. 2002).

Entre les diferents institucions que construeixen la identitat, l'escola ha tingut un paper principal i s'ha mantingut constant en influenciar la construcció de la identitat de l'individu. (Barragán, 1998, 2006; Bonino, 1998, 2003; Burin & Meler, 2000; Cantonero, 2006; Castañeda, 2002; Gil, 2006; Lomas, 2003, 2004; Reay, D., s/d; Tomé & Rambla, 2001) En el transcurs de la infància cap a l'adolescència dels individus, el grup d'iguals i l'escola influencien més que la família en la formació de la identitat (Jenkins, 2002). Per aquest motiu, resulta interessant estudiar com influencien aquestes dues variables en la formació de la identitat masculina de l'alumne, en el context escolar. La masculinitat i els seus atributs no es un fet genètic, tampoc un atribut inherent a la biologia masculina, sinó que s'aprèn i és construïda socialment a través de l'educació (Alsina C. & Borràs, L. 2000).

La masculinitat hegemònica es construeix de forma jeràrquica en vers la resta de masculinitats i la feminitat, és per això que podem parlar d'una masculinitat que evoluciona i es transforma en la relació amb aquestes dues, en cada moment de la història. (Carrigan 1985; Conell, R. 1989; Conell, R. & Messerschmidt 2005). A més, aquesta masculinitat hegemònica és una extrapolació de la definició en sí de la mateixa, degut a que només un nombre molt reduït d'individus la posseeixen; la majoria d'homes, en són còmplices de sostenir-la i/o aspiren arribar-ne sense èxit, o viuen altres masculinitats. (Carrigan, 1985). La definició d'aquesta masculinitat hegemònica es construeix en base a una sèrie d'atributs; els principals són: violència, força, control, domini i agressivitat. En aquest sentit, un home serà més masculí o s'aproximarà més aquest mite de masculinitat hegemònica segons el grau dels atributs que mostri socialment. (Borràs, L. 2012; Alsina C. & Borràs, L. 2000).

De totes maneres, ser un home significa estar en una posició de poder (Bourdieu, P. 1990: 21). Per això, podem parlar d'unes pràctiques en el context escolar que comporten una reproducció de la masculinitat hegemònica en dos sentits: interna, la subordinació d'altres masculinitats a la masculinitat hegemònica i, al mateix temps, de manera externa, ja que les altres masculinitats, a més de l'hegemònica, subordinen a les dones (Demetriou, 2001; Ceballos, M., 2012). Aquestes pràctiques han sigut tradicionalment

imposades per l'Estat a les institucions escolars a través d'establir les pràctiques considerades com a bones i/o adequades en el currículum escolar; es poden observar de forma oculta i simbòlica en l'actualitat, ja que se segueixen perpetuant, si fem el focus en: els codis de vestimenta, la disciplina esportiva, la divisió de les feines atorgades segons gènere a classe, el llenguatge, la imposició de jerarquies i competitivitat, les regles sobre l'afectivitat, entre d'altres (Demetriou, 2001; Conell, R. 2001).

Les pràctiques, normes escolars, experiències i relacions socials que estableixen els nens amb la resta de companys, reafirmen a cada acció i donen sentit a la creació d'una identitat masculina que perpetua aquestes mateixes i al mateix temps, el sistema escolar patriarcal (Perry, P. 2002).

La identitat de l'alumne no només és construïda a consciència, sinó que en moltes ocasions hi té influència el grup d'iguals o l'habitus escolar (Reay, D, 2003), pel seu reconeixement i validació basat en aquest habitus compartit amb la resta de la comunitat acadèmica a través de compartir pràctiques, comportaments i pensaments (Ingram, N. 2009). L'habitus escolar segueix la mateixa lògica de dualisme social de la lògica estructuralista. És per això, que es construeix socialment, alhora que és construït. (Capdevielle, J. 2011). Així doncs, aquesta habitus escolar es crea a partir de la pròpia història i les experiències comunes entre personal docent i alumnes que contribueixen a la perpetuació d'aquestes disposicions i formes de fer de les generacions futures, perpetuant així, aquest habitus al mateix temps que es reinventa, (Bourdieu, P. 1977; Reay, D. 1998). A més, està construït aquest habitus escolar, en la majoria d'ocasions, sobre una base heteronormativa: la masculinitat és representada en les escoles en vers la sexualitat. Els alumnes utilitzen un discurs que permet reafirmar la seva masculinitat posicionant-se en la seva posició heterosexual i el rebutja a la homosexualitat i les pràctiques considerades femenines: els equips, els uniformes, les activitats, els tallers, les conductes i els llibres de lectura són dividits, en la majoria d'ocasions, segons el sexe. Les pràctiques que no compleixen les normes heterosexuales són etiquetades com a "pràctiques desviades". (Díez J. E., 2015; Renold, 2004; Bhana, & Mayeza, 2019).

Diversos estudis que estudien la masculinitat hegemònica o les noves masculinitats (Conell, R. 2001; Gurfinkel, 2012; Vendrell 2002) han estat criticats per les teories feministes, ja que consideren que invisibilitzen el problema principal: la subordinació de la dona al domini i poder masculí en la societat patriarcal. Però en realitat estudiar i comprendre les noves masculinitats, permet fer un replantejament en la comunitat acadèmica a través de entendre i potenciar tots els sectors oprimits de la societat per aquesta (Mendoza, B. E. 2019), a l'hora de fer visible aquest domini i poder d'homes respecte altres homes.

En la gran part dels casos, els nens, independentment de la classe social a la que pertanyen, volen crear la seva identitat social i ser considerats "normals". Aquest fet, implica que l'alumne creï una identitat social en base a una construcció relacional de la seva identitat amb la resta de companys, que comporta un distanciament – a l'alça, i en conseqüència, de poder – de la resta de masculinitats i feminitats ubicades a la part inferior de l'escala social. (Savage, 2000). L'esport és un element principal en la construcció de la

masculinitat i la identitat personal dels nens. Mantenir una pràctica activa d'esport és primordial per ser considerat masculí i complir amb l'ideal masculí en l'àmbit escolar; més concretament, un dels principals elements de construcció de la masculinitat per aquest imaginari masculí en l'actualitat, és el futbol. (Vidiella, J., & Herraiz, F. 2010)

L'adaptació dels atributs de la masculinitat hegemònica, prèviament explicats, es tradueixen a l'escola a través d'unes actituds escolars basades en demostrar força muscular (o destacar en qualitats esportives), despreocupació pels estudis, absència d'emocions i part afectiva, heterosexualitat i dominació, control i competitivitat, en la formació de la identitat de l'alumne (Kenway, J. & Fitzclarence, L., 1997), independentment de la classe social a la que l'alumne pertany, de totes maneres, la resistència que presenta la classe treballadora és major, degut que el seu habitus té una expressió de la masculinitat hegemònica més forta. Per complir amb aquestes actituds escolars atribuïdes al gènere masculí, l'alumne que obtingui bones notes i vulgui mostrar-se davant la resta de companys amb una masculinitat hegemònica, haurà de fer córrer la veu de que allò que ha fet treure-li bones notes no es la seva preocupació pels estudis, sinó la seva intel·ligència inherent a l'home, degut a la influència social i l'acceptació de la resta de companys masculins (Díez, E. J. 2015; Martino, 1999; Renold, 2001).

Les actituds escolars presenten força controvèrsia a l'hora de definir-les. Per això, ens centrarem en dues variables principals: l'èxit i el fracàs escolar. Parlem d'èxit escolar, fent referència l'èxit educatiu en clau de rendiment acadèmic – assolir el nivell més alt possible dins el sistema educatiu en l'edat en qüestió pel contrari, parlariem d'unes expectatives acadèmiques baixes quan l'alumne s'oposa aconseguir aquest èxit educatiu en clau de rendiment acadèmic i per tant, es considerat un fracàs escolar (Albaigés, B. 2008).

L'alumne crea la seva identitat de gènere segons les actituds escolars – respecte a l'èxit o el fracàs escolar – les quals no només estan condicionades per la classe social a què pertany, sinó que són diferents segons aquesta: les pràctiques i normes socials considerades masculines no són les mateixes per la classe mitjana que per la classe treballadora. (Willis, 1977; MacLeod 1987). D'aquesta manera, l'habitus de classe mitjana concorda amb l'habitus de l'escola – tradicionalment de classe mitjana – però l'habitus masculí de classe treballadora, és rebutjat per l'escola si no es trenca amb ell. Per aquest motiu, l'alumne de classe treballadora haurà de decidir si renunciar perquè aquest habitus no afecti de manera directa al seu èxit escolar o podrà obtenir aquest èxit escolar si renuncia al seu habitus masculí de classe treballadora. (Bourdieu, P., 2003). Cal entendre la posició desigual de la que es parteix. L'escola no és una institució neutra; és una eina estatal que té una funció ideològica i cultural que té com a principal objectiu perpetuar el sistema capitalista i les desigualtats que aquest genera. (Bourdieu, P. & Passeron, J.-C. 1970). És per aquest motiu, que l'alumne de classe treballadora haurà de fer un esforç major que el de classe mitjana per obtenir els mateixos resultats. Aquest fet es produeix perquè hi ha una discordança d'habitus (Bourdieu, P., 2003: 108); l'habitus de l'escola no és el mateix que l'habitus de l'alumne. L'habitus de l'escola segueix les premisses de classe mitjana-alta i, per això, l'alumne de classe treballadora té dues opcions: mantenir el seu habitus de classe treballadora i resistir-se a l'escola, o adaptar-se a adoptar

l'habitus escolar (Mendoza, B. E. 2019). Per aquest motiu, els alumnes de classe treballadora que aspirin a tenir èxit en l'educació, hauran de modificar la seva masculinitat (Ingram, N. 2018). Els estudis en vers els nens de classe treballadora, donen com a condició primordial per l'èxit escolar el rebuig i abandonament de l'habitus de la seva classe, deixant endarrere les amistats i, en ocasions, la identitat personal (Willis, 1977; MacLeod 1987).

En aquest sentit, l'equip docent juga un paper primordial en la transmissió de coneixements que porten implícites figures i percepcions del gènere sobre allò que significa “ser home” i “ser dona” (Skelton, C. 2001; Díez, E. J. 2015), per exemple a través de la divisió de les feines a fer a classe segons rols de gènere: el professorat fa referència a l'ajuda dels nois forts per a carregar alguna cosa pesant o a les noies que ajudin a ordenar l'aula (Connell, R. 2001).

L'escola és la principal eina que permet la mobilitat social (Reay, D. 2001; Lawler, 2000), per aquest motiu, els alumnes de classe treballadora que són etiquetats d'entrada com a fracassos escolars, ja que es considera que el seu habitus no concorda amb el habitus escolar i per tant, es dona per descomptat que en general presentaran resistència (Diamond, J., Randolph, A. & Spillane, S. 2004). Però els alumnes que aspirin a unes actituds escolars d'èxit escolar, decidint d'adaptar-se a “la identitat d'alumne ideal” (Becker, H. 1952; Rist, R. 2000) – de classe mitjana –, renunciant a les actituds escolars de la resta de companys masculins de classe treballadora i ser considerat un “geek¹”, per ser considerats pels professors com a bons estudiants i intel·ligents, el rebuig extrem cap a la masculinitat hegemònica de la resta de companys i les conductes d'aquests, i mostrant-se més efeminats a través del contacte amb noies o persones que hagin optat pel mateix camí (Bartholomaeus, 2013; Bhana & Mayeza, 2019 citat a Mendoza, B. E. 2019). En moltes ocasions, la raó d'aquesta transformació de l'expressió de la seva masculinitat rau en la idea que les noies són etiquetades al oposat que els nois; són etiquetades i s'espera d'elles d'entrada, que tindran una actitud predisposada i implicada en els estudis (Mac an Ghaill, M. 1994; Becker, H. 1952; Rist, R. 2000).

En l'estudi de Nicola Ingram (2009), ens resulta interessant el perfil d'en Phil; un noi de classe treballadora que en el primer contacte amb la investigadora semblava ser un noi tendre, tímid i tranquil. Quatre anys més tard, en Phil mostra actituds completament hipermasculinitzades. Les seves raons, en paraules seves: si no és considerat normal, serà vostè un marginat. En aquest sentit, els nens de classe treballadora que no compleixen amb la masculinitat hegemònica, o no es mostren còmplices d'aquesta, són interpel·lats i reben assetjament per part dels seus companys masculins. Podem observar doncs, la pressió social que hi ha darrere dels companys de classe per adaptar les altres masculinitats a l'hegemònica per no ser considerat un “desviat²”, i no ser víctima d'assetjament escolar per raons d'expressió de la masculinitat.

¹ Concepte utilitzat per Michael Ward (2014) que defineix un alumne considerat: anormal, estudiós, vestit fora de moda, obertament intel·ligent, tímid i poc atractiu, que no fa esport, i que s'allunya del ideal masculí a l'escola, ja que té unes aspiracions acadèmiques d'arribar el més alt possible pel que fa el nivell d'estudis.

² Concepte de Enrique Javier Díez (2015) que s'utilitza per etiquetar les pràctiques que fugen de la masculinitat hegemònica

En definitiva, podem concloure establint que la identitat de l'alumne, consistirà en un equilibri entre l'elecció de la seva masculinitat, segons les seves actituds escolars (en clau d'èxit o fracàs escolar) que depenen de la classe social a la que pertany.

2.2. Model d'anàlisi: la problemàtica de recerca

Posteriorment als coneixements exposats en el marc teòric, podem observar una clara relació entre la formació de la identitat masculina de l'alumne i la seves expectatives acadèmiques. En aquest procés de formació de la identitat de l'individu a través de les relacions socials que estableix a l'escola, cal observar el context en que ens trobem: una societat clarament dividida en dos gèneres: el femení i el masculí, heteronormativa, i basada en els ideals tradicionals de l'amor romàntic i les formes que adopta la societat capitalista d'expressar la masculinitat (competitivitat i èxit econòmic).

D'aquesta manera, tenint en compte les consideracions de les que partim, resulta interessant fixar-nos en particular en les formes en què aquestes premisses – de la societat capitalista i patriarcal – tenen un conseqüència directes en la formació de la identitat de l'individu.

El principal objectiu de la recerca es contestar a la pregunta d'investigació a través del marc teòric prèviament exposat i la anàlisi de com es plasma aquest en el discurs dels i les alumnes en el seu dia a dia. En aquest sentit, a continuació es presenta la metodologia que s'utilitzarà degut a la impossibilitat d'accedir a l'aula, ni a un grup-classe per les circumstàncies de la crisi sanitària de la Covid-19. L'adaptació que s'ha hagut de fer en aquest model d'anàlisi consisteix doncs, en substituir l'eix classe social, bàsic per entendre el perquè de la construcció d'una masculinitat hegemònica o d'altres masculinitats, per la comparativa per raons de gènere: com hem explicat en el marc teòric, la construcció de la masculinitat hegemònica es fa a partir de la comparativa amb les altres masculinitats i la feminitat. En aquest sentit, ens resulta especialment analitzar la varietat de discursos entre nois i noies i analitzar quins són els diferents discursos que adopten els nens segons la construcció de la seva identitat masculina.

El mètode d'anàlisi serà de caràcter qualitatiu, degut a que és l'única forma d'indagar en els discursos i realitats que viuen els nens i les nenes a l'escola, en particular, i de forma general, en la seva etapa educativa de primària (activitats extraescolars, context familiar i amistats fora l'escola). Els principals conceptes que s'utilitzaran són extrets de les diferents definicions d'aquests en el marc teòric emmarcats dins tres principals temàtiques: la masculinitat, la relació amb els companys/es de classe i les actituds escolars.

En aquest sentit, les hipòtesis corresponents a cada temàtica a treballar són les següents:

- H1: l'alumne construeix la seva masculinitat en base a l'ideal dominant de masculinitat hegemònica
- H2: l'alumne que expressa una masculinitat hegemònica entre els seus companys, no aspira a tenir èxit escolar.
- H3: els alumnes que aspiren tenir èxit escolar, es relacionen amb freqüència amb les companyes de classe.

2.2.1. Operativització de conceptes

CONCEPTE	DIMENSIONS	INDICADORS
MASCULINITAT HEGEMÒNICA	Qualitats masculines	Violència
		Valentia
		Força física
		Domini
	Qualitats femenines	Pacifisme
		Covardia
		Debilitat
		Submissió
INFLUÈNCIA ENTRE COMPANYYS/ES	Comportaments femenins	Admiració
		Cooperació
		Ordre
		Creativitat
		Reforç positiu i motivació
	Comportaments masculins	Desaprovació
		Individualisme
		Passotisme i despreocupació pels estudis

		Rebuig i desmotivació
EXPECTATIVES ACADÈMIQUES	Èxit escolar	Bon comportament
		Alumne ideal
		Conformitat amb el sistema educatiu
		Bones notes
	Fracàs escolar	Mal comportament
		Masculinitat hegemònica
		Resistència
		Males notes

2.3. Proposta metodològica

El disseny està construït de manera que es demostrï si les variables i premisses exposades en el marc teòric, es veuen plasmades en la realitat actual del col·legi escollit.

La tècnica utilitzada en l'estudi pràctic ha estat la tècnica qualitativa del qüestionari ([Annex 1](#)) i el grup de discussió ([Annex 2](#)). El qüestionari s'ha realitzat a tots els participants de la mostra, a diferència del grup de discussió que només s'ha realitzat amb els participants de la mostra de gènere masculí, per poder observar la influència de la resta de companys nois en la seva opinió pròpia.

El motiu de l'elecció de la tècnica qualitativa és per possibilitat que permet aquesta d'analitzar el discurs en vers la realitat social. L'elecció del qüestionari entre les diverses tècniques de l'anàlisi qualitatiu (com la que es pretenia fer: l'observació participant), ha estat degut a la impossibilitat d'accés a un centre educatiu – per la crisi sanitària de la Covid-19 – on es pretenia dur a terme una sèrie de dinàmiques (teatre amb nens on es poguessin identificar rols de gènere, grups de discussió al voltant de temes que es poden trobar els nens a la seva vida quotidiana basats en l'observació realitzada, etc.). És per això que s'ha utilitzat el qüestionari per analitzar el discurs i arguments que mostren de manera individual cada un dels participants, i el grup de discussió s'ha utilitzat principalment per analitzar quina influència hi té, en la construcció de la masculinitat, l'opinió de la resta de companys en el grup d'iguals.

S'ha realitzat en alumnes de 6è de primària ja que segons Piaget, és una edat on els nens comencen a tenir la capacitat de raonar i ser crítics amb allò que se'ls presenta com aprenentatge, és per això que personalment crec, que és l'edat perfecte per analitzar com és el seu discurs segons les actituds escolars que mostren i les aspiracions acadèmiques que tenen, vinculats amb la masculinitat i amb el seu grup d'iguals.

La mostra consisteix en 4 nens i 4 nenes de l'escola Tàpies³, d'Esplugues de Llobregat. Una escola concertada de referència en la seva zona. L'elecció al principi havia estat l'escola on havia anat de petit, però degut a l'eliminació de les classes presencials per la crisi sanitària de la Covid-19, pensant alternatives, se'm va ocórrer els alumnes que entrenava la meva germana a diverses activitats extraescolars en aquest centre escolar, d'Esplugues. És per això, que gràcies al contacte que mantenia la meva germana amb els pares i mares d'aquesta escola, vaig aconseguir poder contactar amb ells. En aquest sentit, des del primer moment van estar molt oberts allò que se'ls proposes. Per aquest motiu, els hi vaig explicar que estava realitzant el treball de final de grau i que els seus fills estaven en la franja d'edat idònia pel meu treball. L'elecció de 4 nois i 4 noies es va fer perquè degut a que només va poder contactar amb quatre de les noies que practiquen esport en aquesta franja d'edat a l'escola; i es volia preguntar al mateix nombre de nois que de noies. S'ha realitzat de manera anònima, utilitzant un pseudònim per a cada participant.

³ Pseudònim per mantenir l'anonimat en la recerca

3. RESULTATS

Posteriorment al treball de camp, és a dir, després d'haver realitzat les dues propostes metodològiques de caràcter qualitatiu (el qüestionari i el grup de discussió), s'exposa la informació extreta a mode de resultats a través dels indicadors prèviament establerts. Aquests demarcaran si es compleix l'objectiu del treball i les hipòtesis, i estaran vinculats al marc teòric exposat, en cas contrari; els resultats mostraran que aquests tres factors – o algun d'ells – no es plasmen de manera igual a la realitat social que s'ha estudiat.

Els i les alumnes han generat un discurs bastant similar – independentment del seu gènere – pel que fa a l'adhesió escolar, en clau de sentir-se participants del centre escolar. Valoren positivament el tracte amb els seus companys, se senten tots/es integrats/des en l'escola i no pateixen situació d'aïllament o rebuig en referència a l'escola. En canvi, podem observar diferències entre els entrevistats en referència a l'interès en vers els estudis, però de manera general, la majoria d'ells i elles creuen que s'hi podrien esforçar més, independentment de les notes que treuen.

En quant a la mostra d'emocions en públic, hi ha una notable diferenciació per gèneres: tot i que l'alumnat prefereixen plorar a casa, els nois reafirmen que ho prefereixen fer sols, i les noies acompanyades d'altres amigues o dels seus familiars. Aquest fet denota cert rebuig cap a la mostra de debilitat davant la resta de companys, que en el cas dels homes s'exagera. A més, algunes de les noies parlen d'experiències de plorar en públic sense vergonya, i en el cas dels nois, alguns exposen que li faria molta vergonya plorar en públic o davant d'altra gent, i per això se'n cohibeixen.

Pel que fa a les actituds escolars, el principal objecte d'estudi d'aquesta recerca, ens resulta interessant exposar el cas d'en Llorenç. En Llorenç remarca el seu atribut principal: la força. Exposa que si li diguessin que "sembla a una nena" li molestaria, tot i que pensa que és un estereotip. Però alhora, dona un valor molt fort als estudis, ja que considera que si una persona dedica molta part del seu temps a jugar a futbol, no podrà dedicar aquest temps a estudiar. És per aquest motiu que, de manera indirecta i per influència dels companys, decideix complir amb les característiques de l'ideal de masculinitat hegemònica (força, valentia – ja que comenta que ha estat castigat per influència dels seus amics, però justament per no ser rebutjat –), alhora que té unes aspiracions acadèmiques i de futur altes: vol estudiar ciència i medicina. En certa manera en Jon i en Jan en el grup de discussió expressen el mateix en altres paraules.

Jon: jo crec que és com, com que passa el temps estudiant, podrien ser més llestos i podrien aconseguir un lloc alt, en una oficina, en un... Jan: perquè si en comptes d'estar-te burlant de la gent, com ell, i no estudies, ell serà el jefe i de gran es burlarà de tu (Jan i Jon, grup de discussió via Google Meet, 25 de maig de 2020)

Cal destacar la importància de la influència del grup d'iguals en la construcció de la masculinitat, ja que és completament diferent segons el gènere: tots els nois confessen haver estat castigats i haver estat influenciat per la resta de companys, i cap de les noies ha estat castigada a classe. Aquest fet, el podem

atribuir a les definicions de les qualitats masculines i femenines basades en aquest ideal de masculinitat hegemònica.

A les noies els resulta més fàcil sentir-se identificades amb les seves ídoles respecte als nois. Aquest fet pot estar causat perquè els nois tenen les fites molt més altes o exigents en quant als ídols respecte de les noies, perquè se'ls ven una idea d'èxit molt més forta que a les noies. Resulta curiós també, fixar-se amb les persones que tenen com a ídols, en aquest cas, podem observar que les noies tenen com a ídols persones properes que han format part de la seva vida quotidiana – dues professores – en contra, dos dels nois tenen com a ídols dos futbolistes, els quals han tingut èxit en la seva professió, èxit econòmic i èxit en l'esport. És a dir, queda clar quines són les doctrines imposades als nois com a aspiració d'allò que és l'ideal de masculinitat hegemònica.

En la mateixa línia, cal fixar-se en les professions que diuen que volen tenir: les quatre noies aspiren a tenir feines femenines, tres d'elles dedicades al treball de cura, i tres dels quatre nois aspiren a tenir feines més manuals i considerades masculines. En aquest aspecte, tot i que de manera invisible, ja que al grup de discussió exposen que no són importants els estudis per obtenir una bona feina, en el seu discurs en el qüestionari, de manera implícita, els dos nois que aspiren a tenir feines de gran exigència acadèmica – en Llorenç i en Jon (aspira a ser metge i l'altre científic, respectivament) – donen un fort valor als estudis.

“No, no m'agradaria ser com ell perquè com té qualitats per jugar al futbol pot tenir alguna altre debilitat per fer alguna cosa bàsica com estudiar. Tothom te les seves coses bones i dolentes i al final el futbol no es el mes important. [...] Sí, perquè si no estudies tindràs un futur molt futut i perquè m'agrada aprendre. Les meves notes ja són molt bones però sempre és poden treure millors.” (Llorenç, qüestionari escrit, 20 de maig de 2020)

El discurs hegemònic que han reproduït tots els participants de les entrevistes en vers el “semblar-se a una nena” ha estat el marcat pel sistema patriarcal: són estereotips de gènere imposats per aquest sistema que denota el noi com el fort i semblar-se a una nena significa mostrar-se més dèbil i vulnerable. En aquest sentit, tots els nois han dit que els hi molestaria si els hi diguessin. Tots els participants tenen integrada la idea que els homes són més forts que les dones, .

Les pràctiques i experiències que exposen els nois, tant en el grup de discussió com a les entrevistes, denoten aquesta vinculació que fa que es reafirmi en cada acció el sentit de la seva expressió de la identitat masculina.

En referència a les hipòtesis de treball plantejades s'han extret resultats força interessants. La primera, que fa referència a la construcció de la masculinitat de l'alumne d'acord amb l'ideal dominant de la masculinitat hegemònica, s'ha vist plasmada principalment quan han parlat de la idea que tenen sobre com són les dones i com són els homes. En les preguntes del qüestionari que feien referència a les qualitats definides com a femenines, tots els integrants han fet referència aquest ideal dominant de masculinitat hegemònica amb frases com: “acostumen a dir que els nois no ploren”, “una noia es una

persona normal perquè les noies tenen unes característiques i els nois unes altres”, “com dir a un noi que quan cau i plora li diuen perquè com diuen alguns nens les noies són les úniques que poden plorar” “tenen un estereotip de nenes febles”. Amb aquests exemples podem veure clar el concepte que tenen els nens i nenes sobre què és la feminitat i què és la masculinitat.

En referència a la segona hipòtesi de treball, on es plantejava que l’alumne que mostra una masculinitat hegemònica entre els seus companys, no pretén tenir èxit escolar, podem veure plasmada aquesta idea en el grup de discussió; en plantejar-los una dinàmica que consistia en haver de respondre unes preguntes en vers la seva pròpia opinió, va succeir el següent. Se’ls exposava una situació en que hi havia el cas d’un noi que feia patinatge, que es deia Joan i jugava amb noies, i el cas contrari. La reacció immediata d’en Jan, per exemple, va ser dir que en Joan no suspenia cap assignatura, perquè va atribuir el jugar amb noies amb adoptar actituds escolars femenines, és a dir, d’èxit escolar. Però quan en Llorenç va dir que no era així, va adonar-se que potser havia respòs massa ràpid i per quedar bé, va reformular la seva resposta dient que la noia que jugava amb nois també treia bones notes.

En la mateixa línia, la tercera hipòtesi, que fa referència a la relació dels alumnes masculins que aspiren a tenir èxit escolar acostumen a relacionar-se amb major freqüència amb les companyes (noies) de classe, també podem veure plasmada aquesta idea incorporada en els nens en la següent extracció del grup de discussió:

Val... (silenci) del Joan, fa patinatge artístic i li agrada jugar amb les noies, perquè creu que els nois són violents. Quines notes creieu que treu el Joan? I perquè ho creieu?, Jan: no suspèn ninguna [...] Llorenç: no,... no te res a veure!! No te res a veure jugar amb noies i treure bones notes i al inrevés. Jan: ja, però (nerviós), jo encara no he acabat, la Jana (fa veu graciosa), la Jana de 7,5776 cap endavant també. (Llorenç i Jan, grup de discussió via Google Meet, 25 de maig de 2020)

4. CONCLUSIONS

A tall de conclusió, trobem diferents aspectes a comentar després d'aquest anàlisi exhaustiu centrat en l'èxit i el fracàs escolar, en clau de rendiment acadèmic, el qual ens ha permès fer una aproximació sobre una de les característiques que marquen principalment aquest: el gènere. L'objectiu d'aquest treball de final de grau és posar de manifest les circumstàncies i raons per les quals l'alumne arriba aquest èxit o fracàs escolar, i s'ha assolit de manera satisfactòria.

El principal problema, causat per l'actual crisi sanitària de la Covid-19, ha estat la impossibilitat d'accedir a un col·legi per fer una observació participant i no-participant i contrastar que la realitat que s'ha descrit en el present treball és la verídica. Les alternatives han resultat força decebedores: per una banda, el grup de discussió no ha sigut una eina qualitativa adequada per realitzar aquest treball, ja que ha resultat ser fred i amb moltes pèrdues de contacte per mala connexió a internet d'alguns dels integrants. Per altra banda, el qüestionari ha estat un element del qual s'ha pogut extreure informació rellevant i significativa per a la investigació, però que no ha permès observar les formes no explícites de comunicació tant verbal com física, com per exemple les expressions facials, els temps de resposta, etc.. És per això que, tot i que les respostes han sigut sinceres des del meu punt de vista, part d'aquesta informació segurament l'hem perduda.

Una de les altres dificultats amb les que m'he trobat ha estat a l'hora de buscar bibliografia útil per un objecte de recerca tant específic, el qual no hi ha gaires investigacions prèvies al respecte.

Podem concloure que l'escola i el grup d'iguals són dos elements que juguen un paper primordial per a la construcció de la identitat de gènere de l'individu. Aquesta es construeix i apresa pels alumnes a través d'aquestes dues variables. En la recerca hem pogut veure aquesta influència del grup d'iguals, més concretament en el grup de discussió, però també en les entrevistes, la importància que té pels alumnes analitzats aquest. En el cas de les noies de manera més significativa ja que han remarcat la importància de les amigues, les professores, la companyonia, i en el cas dels nois aquest fet es tradueix en la importància a l'hora de formar la seva identitat i sentir-se reconeguts.

També hem pogut observar com el discurs respecte els aspectes significatius per la definició de la identitat masculina, és clarament oposat al femení.

Per finalitzar, i com a noves línies per a seguir investigant, considero que seria oportú aprofundir en els aspectes analitzats fins el moment i entrevistar als docents – i entrenadors/es de les activitats extraescolars – en futures recerques per analitzar la seva influència en la construcció de la masculinitat i feminitat de l'alumnat en l'educació primària, per poder pal·liar aquesta violència simbòlica del sistema patriarcal.

Bibliografia

Albaigés, B. (coord.) (2008). "Cap a la promoció de polítiques integrades de millora de l'èxit escolar".
Barcelona: Diputació de Barcelona. Document inèdit.

Alsina, C. & Borrás, L. (2000): «Masculinidad y violencia» a *Nuevas masculinidades*, Icaria ed.: Barcelona

Annot, M. (2004). Masculinitats de classe treballadora, escolarització i justícia social: Reconèixer la importància sociològica de l'aprenentatge de Paul Willis al treball. A G. Dimitriadis i N. Dolby (Eds.), *Aprendre a treballar en nous temps*.

Becker, H. (1952): *Social-class variations in the teacher pupil relationship*, The Journal of Educational Sociology, 25, nº8, pp. 451-465.

Bourdieu, P. (2003): *La distinción: las bases sociales del gusto*, Taurus, México D.F.

Bourdieu P. & Passeron J.-C. (1970) *La reproducción: Elementos para una teoría del sistema educativo*

Borrás, L. (2012). Dos amants com nosaltres: Grans històries d'amor i passió de la literatura catalana.

Ceballos, M. (2012). «Indicadores aplicados a la visión dominante de la masculinidad por adolescentes de educación secundaria: La importancia del "deber ser" hombre». *Última Década*, 36, pp. 141-162.

Connolly, P., & Healy, J. (2004). Violència simbòlica, localitat i classe social. Les aspiracions formatives i de carrera dels nois d'entre 10 i 11 anys a Belfast. *Pedagogia, cultura i societat*, 12, pp. 15–33.

Connell, R., & Messerschmidt, J. W. (2005). Masculinitat hegemònica: Repensar el concepte. *Gènere i societat*, 19 (6), pp. 829–859.

Connell, R. (1995). *Masculinitats*. Berkeley: University of California Press.

Connell, R. (1989). Nois fantàstics, swots i wimps: la interacció de masculí i educació. *Oxford Review of Education*, 15 (3), pp. 291-303.

Demetriou, D. Z. (2001). «Connell's concept of hegemonic masculinity: A critique». *Theory and Society*, 30(3), pp. 337-361.

Diamond, J., Randolph, A. & Spillane, S. (2004). Teachers' Expectations and Sense of Responsibility for Student Learning: The Importance of Race, Class, and Organizational Habitus, *Anthropology & Education Quarterly*, 35 (1) 75-98.

Donaldson, M. (1993). Què és la masculinitat hegemònica? *Teoria i societat*, 22, pp. 643–657.

Francis, B. (1999). Parets, classes i mà d'obra (nova): estudiants de 14 a 16 anys; respostes al debat sobre el comportament desviat i els menors de classe treballadora. *British Journal of Sociology of Education*, 20.

Jenkins, R. (2002). *Pierre Bourdieu* (revised ed.). London: Routledge.

Kenway, J. & Fitzclarence, L. (1997). «Masculinity, violence and schooling: Challenging poisonous pedagogies». *Gender and Education*, 9(1), pp. 117-133

Lomas, C. (2007). «¿La escuela es un infierno? Violencia escolar y construcción cultural de la masculinidad». *Revista de Educación*, 342, pp. 83-101.

Mac an Ghaill, M. (1994). *The making of men: Masculinities, sexualities and schooling*. Philadelphia: Open University Press.

Newsom, J. , et al. (2015). *The mask you live in*.

Perry, P. (2002): *Shades of White in White Kids and Racial Identities in High School*. Duke University Press: Durham, NC.

Rist, R. (2000). *Student Social Class and Teacher Expectations: The self-fulfilling prophecy in ghetto education*, *Harvard Educational Review*, 70, nº3, pp. 257-301.

Vidiella, J., & Herraiz, F. (2010). Masculinidad hegemónica, deporte y actividad física.

Annexos

Annex 1: qüestionaris

Annex 1.1.: qüestionari pels nois

BLOC 1: Descripció de tu mateix

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertit, curiós, fort, creatiu, empàtic, sensible, sincer, valent, amable, impulsiu, simpàtic, etc.)
- Com és el teu millor amic? Quines qualitats té? Que valors més d'ell? Tens algun company de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ell?

BLOC 2: L'equip de futbol

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?
- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altra activitat extraescolar? T'agradaria fer altres activitats extraescolars però no ho has volgut fer perquè esta considerat de noies? (per exemple: música, dibuix, dansa, tennis, patinatge artístic, anar a cavall, natació, etc.)
- Que significa per tu la frase "sembls una nena"? (per exemple: que xutes fluix, plores quan caus jugant, que t'enfades i plores, que et queixes, etc.). Et molestaria que t'ho diguessin els teus companys o l'entrenador/a? Si la resposta és sí, explica perquè et molestaria. Creus que els teus amics seguirien volent ser el teu amic si pensessin que "sembls una nena"? Si creus que no voldrien seguir sent els teus amics, perquè creus que no ho voldrien ser?

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sol o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics? Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic teu s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)
- Que opines dels nois que juguen amb noies? Perquè creus que ho fan? I les noies que juguen amb vosaltres a futbol, què en penses? Com creus que et veurien els teus amics si el teu color preferit fos el rosa? Perquè creus que et veurien així?

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?
- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?
- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?
- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valors més d'ell/a?
- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?
- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?

Annex 1.2.: qüestionari per les noies

BLOC 1: Descripció de tu mateixa

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertida, curiosa, creativa, empàtica, sensible, sincera, valenta, amable, impulsiva, simpàtica, etc.)
- Com és la teva millora amiga? Quines qualitats té? Que valors més d'ella? Tens alguna companya de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ella?

BLOC 2: L'equip

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?
- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altra activitat extraescolar? Et sents còmode jugant a futbol sent una noia?

- Perquè creus que a vegades els nois li diuen a altres noies que “semblen una nena”? (per exemple: que xuten fluix, ploren quan cauen jugant, que s’enfaden i ploren, que es queixen, etc.). Que significaria per a tu que et diguessin “les nenes no juguen a futbol” els teus companys o l’entrenador/a?

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t’agrada més fer-ho a casa sola o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics i les teves amigues? Perquè? (per exemple explica si: t’has hagut d’amagar per plorar a l’escola o a casa, o has sentit que algun amic o amiga teva s’ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)
- Que opines dels nois que fan esport patinatge artístic o ballet? Perquè creus que ho fan? Perquè creus que no fan futbol?

BLOC 4: El teu dia a dia a l’escola

- Si penses en el què t’agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?
- Alguna vegada t’han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?
- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t’ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?
- T’agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valors més d’ell/a?
- T’identifiques amb ell/a? En què creus que t’hi assembles?
- T’agradaria ser com ell/a? Perquè?

Annex 1.3.: qüestionaris

Annex 1.3.1.: qüestionari a la Laura

BLOC 1: Descripció de tu mateixa

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertida, curiosa, creativa, empàtica, sensible, sincera, valenta, amable, impulsiva, simpàtica, etc.) **Tres qualitats que em defineixen són: empàtica, bona companya i curiosa.**

- Com és la teva millora amiga? **La meva millor amiga sincera i divertida.** Quines qualitats té? **És pacient, tranquil·la i bona amiga.** Que valors més d'ella? **La seva paciència.** Tens alguna companya de classe que no les tingui? Sí. Quina relació hi tens amb ella? **També som amigues però no amb la mateixa confiança.**

BLOC 2: L'equip

- Qui és el/la millor del teu equip? **El porter i la portera.** Perquè? **Perquè em sembla que és la posició del futbol que has de ser més valent.** L'admires i t'agradaria ser com ell/a? Sí.

- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? **Jo.** Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altra activitat extraescolar? **Perquè m'agrada pertànyer a un equip.** Et sents còmode jugant a futbol sent una noia? Sí.

- Perquè creus que a vegades els nois li diuen a altres noies que "semblen una nena"? (per exemple: que xuten fluix, ploren quan cauen jugant, que s'enfaden i ploren, que es queixen, etc.) **Perquè tenen un estereotip de nenes febles.** Que significaria per a tu que et diguessin "les nenes no juguen a futbol" els teus companys o l'entrenador/a? **Em molestaria molt i ho trobaria molt injust.**

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Sí. Que t'agrada més fer-ho a casa sola o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics i les teves amigues? **A casa amb la meva família.** Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic o amiga teva s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.) **Perquè em sento més segura, tranquil·la i amb menys vergonya que a classe amb les companyes i companys.**

- Que opines dels nois que fan esport patinatge artístic o ballet? **Molt bé, perquè cadascú pot practicar l'esport que més li agradi sense dependre del sexe.** Perquè creus que ho fan? **Perquè els hi agrada.** Perquè creus que no fan futbol? **Perquè no els hi motiva o perquè no gaudeixen igual.**

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? **Professora de pintura o futbolista.** Perquè? **Perquè m'agrada molt ensenyar a la gent i també jugar al futbol.**
- Alguna vegada t'han castigat a classe? **No.** Per quin motiu? - Creus que el professor tenia raó? - Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així? -
- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? **Sí.** Si es que sí, perquè li has fet cas? **Per no ofendre algú o per ser l'única persona que no opina de la mateixa forma.**
- T'agrada estudiar? **Sí.** Perquè? **Perquè m'agrada molt aprendre i en el futur m'agradaria saber tantes coses per poder-les ensenyar a unes altres persones.** Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes? **Crec que ja m'esforço molt estudiant, però estic intentant esforçar-me més participant a classe.**

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? **La Isa Blanco, la meva professora de pintura.** Que valors més d'ell/a? **Que m'entenc molt bé amb ella i m'agrada molt estar amb ella.** - T'identifiques amb ell/a? **Sí.** En què creus que t'hi assembles? **Que a les dues ens agrada molt pintar i dibuixar.**
- T'agradaria ser com ell/a? **Sí.** Perquè? **Perquè es dedica només el que a ella li fa feliç que és tenir el seu propi taller d'art.**

[Annex 1.3.2.: qüestionari a en Llorenç](#)

BLOC 1: Descripció de tu mateix

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertit, curiós, fort, creatiu, empàtic, sensible, sincer, valent, amable, impulsiu, simpàtic, etc.)
- Fort, sincer, empàtic i fort.
- Com és el teu millor amic? Quines qualitats té? Que valors més d'ell? Tens algun company de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ell?
- Alegre, divertit, bona persona... El que més valoro d'ell és la relació que tenim. Ens coneixem des de fa molts anys i sempre arribem a un acord per fer coses que ens agraden als dos.

BLOC 2: L'equip de futbol

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?
El millor del meu equip es diu Javier per a mi és el millor de l'equip ja que té molt bona tècnica i s'entén molt bé amb tots els jugadors. No, no m'agradaria ser com ell perquè com té qualitats per jugar al futbol pot tenir alguna altre debilitat per fer alguna cosa bàsica com estudiar. Tothom te les seves coses bones i dolentes i al final el futbol no es el mes important.
- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altre activitat extraescolar? T'agradaria fer altres activitats extraescolars però no ho has volgut fer perquè esta considerat de noies? (per exemple: música, dibuix, dansa, tennis, patinatge artístic, anar a cavall, natació, etc.)
- He escollit jo jugar a futbol perquè des de petit sempre m'ha agradat aquest esport. A vegades anava al camp del Barça amb el meu avi i gairebé sempre que fan un partit el veiem per la tele. A part d'agradar-me jugar al futbol m'agrada veure jugar ja que així aprenc noves tècniques. No.
- Que significa per tu la frase "sembles una nena"? (per exemple: que xutes fluix, plores quan caus jugant, que t'enfades i plores, que et queixes, etc.). Et molestaria que t'ho diguessin els teus companys o l'entrenador/a? Si la resposta és sí, explica perquè et molestaria. Creus que els teus amics seguirien volent ser el teu amic si pensessin que "sembles una nena"? Si creus que no voldrien seguir sent els teus amics, perquè creus que no ho voldrien ser?
- Moltes vegades aquesta frase s'utilitza com un steriotip. Em molestaria perquè tots tan nens com nenes poden tenir les mateixes actituds per el futbol i per totes les altres coses. Jo crec que els meus amics mai em dirien tal barbaritat.

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sol o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics? Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic teu s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)
- Si a vegades ploro com tothom però quan ploro davant dels meus amics no passo vergonya és més moltes vegades els meus amics em consolen. M'agradaria plorar amb els meus pares perquè em trobo més agust.

- Que opines dels nois que juguen amb noies? Perquè creus que ho fan? I les noies que juguen amb vosaltres a futbol, què en penses? Com creus que et veurien els teus amics si el teu color preferit fos el rosa? Perquè creus que et veurien així?
- Que és normal ho fan perquè tenen tot el dret del món i perquè s'ho passen bé jugant junts. Que es ben normal que una noia jugui a futbol. Jo crec que em veurien igual que ara ja que el meu color preferit no indica res.

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?
- Jo crec que m'agradaria estudiar medicina i ciència. De petits tots els nois que practiquen futbol volen ser futbolistes però hi ha una edat en que t'anadones que per ser futbolista has de destacar molt.
- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?
- Sí, perquè vaig fer una cosa que no hauria d'haver fet. Si el professor tenia raó i ho vaig fer per jugar amb els amics.
- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?
- Sí, perquè em vaig deixar convèncer i vaig pondre una mala dedició.
- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?
- Sí, perquè si no estudies tindràs un futur molt futut i perquè m'agrada aprendre. Les meves notes ja són molt bones però sempre és poden treure millors.

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valors més d'ell/a?
- El meu ídol és Dybala. Que va haver una època en la que tothom el llutgava perquè va dir que era difícil jugar amb Messi, però no li va inportar el que digues la gent i va continuar la seve vida.

- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?
- No. Pero m'agrada com juga.
- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?
- Sí, perquè fa el que li agrada i no l'importa el que digui la gent sobre ell.

Annex 1.3.3.: qüestionari a la Jordina

BLOC 1: Descripció de tu mateixa

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertida, curiosa, creativa, empàtica, sensible, sincera, valenta, amable, impulsiva, simpàtica, etc.)

Divertida, simpàtica i nerviosa

- Com és la teva millora amiga? Quines qualitats té? Que valors més d'ella? Tens alguna companya de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ella?

Es bona, amable i simpàtica. Que mai et deixa plantada. No hi ha ninguna companya que no tingui millor amiga. Tinc relació amb ella des de molt petites.

BLOC 2: L'equip

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?

La millor del meu equip per mi es la Laia B perquè es molt bona jugant i te molt companyerisme, jo l'admiro moltíssim però ami m'agrada ser jo mateixa.

- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altre activitat extraescolar? Et sents còmode jugant a futbol sent una noia?

No jugo a futbol.

- Perquè creus que a vegades els nois li diuen a altres noies que "semblen una nena"? (per exemple: que xuten fluix, ploren quan cauen jugant, que s'enfaden i ploren, que es queixen, etc.). Que significaria per a tu que et diguessin "les nenes no juguen a futbol" els teus companys o l'entrenador/a?

Jo no jugo a futbol però jo de vegades crec que es perquè tenen una mica d'enveja i per això ho diuen sense pensar.

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sola o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics i les teves amigues? Perquè?

(per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic o amiga teva s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)

Ami m'has igual plorat amb gent mentre que siguin de confiança i sempre amb la meva millor amiga.

- Que opines dels nois que fan esport patinatge artístic o ballet? Perquè creus que ho fan? Perquè creus que no fan futbol?

Ami m'agrada que tots siguin nois o noies segueixin els seus somnis com ballet o futbol, jo crec que ho fan perquè es un esport que els agrada, jo crec que no juguen a futbol perquè pot ser que no li agradi.

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?
- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?

Mai m'han castigat a classe.

- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?

No perquè primer li dic que ho fessin ells primer.

- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?

Una mica però jo podria esforçar-me mes per treure millors notes.

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valors més d'ell/a?

Kirstie Alley, jo valoro d'ella que es molt bona actriu.

- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?

Jo m'identifico amb ella moltíssim. Jo crec que ens semblen amb la nostra passió.

- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?

M'encantaria ser com ella amb un gran futur perquè m'agradaria tenir eles mateixes oportunitats.

Annex 1.3.4.: qüestionari a en Jan

BLOC 1: Descripció de tu mateix

- Digues tres qualitat que et defineixin. (per exemple: divertit, curiós, fort, creatiu, empàtic, sensible, sincer, valent, amable, impulsiu, simpàtic, etc.)

1-Divertit, simpàtic i sensible.

- Com és el teu millor amic? Quines qualitats té? Que valors més d'ell? Tens algun company de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ell?

1.2-Són divertits, amables i no em traïen.

1.3-Que no em deixarien tirat per un altre.

1.4- Sí, bastants.

1.5-Com amics, no entenc bé la pregunta.

BLOC 2: L'equip de futbol

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?

2-Com a porter, l'Ivan, i com a jugador, Marc.

2.1-No m'agradaria ser com ell, m'agradaria ser jo, encara que ja ho sóc.

- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altra activitat extraescolar? T'agradaria fer altres activitats extraescolars però no ho has volgut fer perquè esta considerat de noies? (per exemple: música, dibuix, dansa, tennis, patinatge artístic, anar a cavall, natació, etc.)

2.2-Jo

2.3-Perquè des d'un inici, m'agradava el futbol.

2.4-Sí però no, m'agrada dibuixar però no vaig fer dibuix no perquè és de noies, perquè volia fer altres més prioritàries.

- Que significa per tu la frase "semples una nena"? (per exemple: que xutes fluix, plores quan caus jugant, que t'enfades i plores, que et queixes, etc.). Et molestaria que t'ho diguessin els teus companys o l'entrenador/a? Si la resposta és sí, explica perquè et molestaria. Creus que els teus amics seguirien volent ser el teu amic si pensessin que "semples una nena"? Si creus que no voldrien seguir sent els teus amics, perquè creus que no ho voldrien ser?

2.5-Em sembla que vol dir que no t'ens forca o coses per l'estil.

2.6- Sí, em molestaria perquè apart de que no esta bé dir que “ets una nena”, em semblaria una falta de respecte per part del sexe femení com masculí.

2.7-Jo crec que sí perquè encara que sembli un nena, els meus millors amics no em canviarien per res.

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sol o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics? Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic teu s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)

3-m'agradaria plorar sol, però no em fa vergonya plorar

3.2- perquè sí, no se.

3.3-no, mai m'ha passat res per l'estil.

- Que opines dels nois que juguen amb noies? Perquè creus que ho fan? I les noies que juguen amb vosaltres a futbol, què en penses? Com creus que et veurien els teus amics si el teu color preferit fos el rosa? Perquè creus que et veurien així?

3.4-Doncs esta bé, perquè convivim en una societat.

3.5- Perquè volen o perquè volen lligar, és la meva opinió.

3.6- Que volen disfrutar i passar-ho bé amb nosaltres igual que els que juguen amb les nenes.

3.7-Igual que com em veuen ara perquè el meu segon color preferit és el rosa.

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?

4- Cantant

4.1-perque canto bé

- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?

4.2-sí

4.3-Per riure

4.4-no

4.5-perque tothom reia i només em va castigar a mi, perquè em va tocar.

- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?

4.6-no

- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?

4.7-no

4.8- Perquè és avorrit

4.9-sí. Sempre és pot una mica més

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valores més d'ell/a?

5- johan cruiff.

5.1- que va revolucionar el Barça

- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?

5.2-no

5.3-no

- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?

5.4- si

5.5- perquè es conegut perquè s'ho va guanyar.

[Annex 1.3.5.: qüestionari a l'Emma](#)

BLOC 1: Descripció de tu mateixa

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertida, curiosa, creativa, empàtica, sensible, sincera, valenta, amable, impulsiva, simpàtica, etc.)

- **Divertida**
 - **Empàtica**
 - **Amable**
-
- Com és la teva millora amiga? Quines qualitats té? Que valors més d'ella? Tens alguna companya de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ella?
 - **Ella és empàtica y divertida. Jo valoro molt d'ella que es una bona persona. Si una nena de classe no te aquestes cualitats i no em porto molt bé amb ella.**

BLOC 2: L'equip

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?
 - **Per elés és el Joan i sí m'agradaria jugar com ell.**
-
- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altre activitat extraescolar? Et sents còmode jugant a futbol sent una noia?
 - **Ho vaig escollir jo per que volia provar i em va agradar així que em vaig quedar, al principi tenia una mica de por i vergonya però em van acollir molt bé.**
-
- Perquè creus que a vegades els nois li diuen a altres noies que "semblen una nena"? (per exemple: que xuten fluix, ploren quan cauen jugant, que s'enfaden i ploren, que es queixen, etc.). Que significaria per a tu que et diguessin "les nenes no juguen a futbol" els teus companys o l'entrenador/a?
 - **Jo crec que ho diuen per que tota la vida s'ha vist a les noies com inferiors al homes i el futbol com un esport per nens i homes i en canvi el ball però les noies**
 - **La veritat que si a mi em diguessin que les nenes no juguen a futbol per mi seria una tontería que no li fría cas.**

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sola o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics i les teves amigues? Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic o amiga teva s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)

- Jo sempre que he plorat ho intento fer a casa i sola o amb la família, jo crec que al contrari m'hauria ajudat i preocupat per mi.
- Que opines dels nois que fan esport patinatge artístic o ballet? Perquè creus que ho fan? Perquè creus que no fan futbol?
- **A mi em sembla fantàstic. Crec que ho fan perquè els hi agrada més que no pas el futbol.**

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?
- **A mi m'agradaria ser profesora de guarderia y també tractar amb nens i nenes amb discapacitats y el que més m'agradaria ser es sicologa perquè m'agrada molt tractar amb nens petits y sicologa perquè m'agrada.**
- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?
- **L'última vegada que em van castigar a l'escola va ser a P5 així que no me'n recordo.**
- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?
- **No mai.**
- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?
- **No, no m'agrada**

BLOC 5: Els teus ídols estudiar i sí podria treure millor notes.

- Quin és el teu ídol? Que valors més d'ell/a?
- **No o tinc cap ídol**
- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?
- **No tinc cap ídol**
- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?
- **No tinc cap ídol.**

BLOC 1: Descripció de tu mateix

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertit, curiós, fort, creatiu, empàtic, sensible, sincer, valent, amable, impulsiu, simpàtic, etc.)

Divertit, amable i sensible

- Com és el teu millor amic? Quines qualitats té? Que valors més d'ell? Tens algun company de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ell?

El meu millor amic és alt, té el cabell llarg i té moltes pigues. És divertit, simpàtic i fort. La valoració del divertit que és. La colla d'un de la meua classe no té les mateixes qualitats que les del meu millor amic. NO hi tinc cap relació amb ells

BLOC 2: L'equip de futbol

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?

El millor del meu equip és el Marc Laseca i jo l'admiro molt i m'agradaria ser igual de bo jugant com ell, encara que ja ho sigui una mica.

- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altra activitat extraescolar? T'agradaria fer altres activitats extraescolars però no ho has volgut fer perquè esta considerat de noies? (per exemple: música, dibuix, dansa, tennis, patinatge artístic, anar a cavall, natació, etc.)

Jo vaig decidir jugar a futbol. Jo a l'estiu sempre amb el meu avi jugo a futbol llavors vaig decidir que per fer una extraescolar faria la de futbol. La veritat és que jo sempre he volgut fer futbol, però ara també m'agrada el basquet però no estic al basquet perquè vull fer futbol.

- Que significa per tu la frase "sembles una nena"? (per exemple: que xutes fluix, plores quan caus jugant, que t'enfades i plores, que et queixes, etc.). Et molestaria que t'ho diguessin els teus companys o l'entrenador/a? Si la resposta és sí, explica perquè et molestaria. Creus que els teus amics seguirien volent ser el teu amic si pensessin que "sembles una nena"? Si creus que no voldrien seguir sent els teus amics, perquè creus que no ho voldrien ser?

Per mi el significat de que sembles una nena és com dir a un noi que quan cau i plora li diuen perquè com diuen alguns nens les noies són les úniques que poden plorar. A mi no m'han dit això però si algú m'ho hagués dit em faria molta ràbia perquè per mi és com un insult per les noies. Jo crec que els meus amic si em diguessin que semblo una noia seguirien sent els meus amics perquè segur que pensarien que vull estar amb ells encara que m'ho diguessin, perquè som amics.

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sol o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics? Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic teu s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)

Si, a vegades no ploro perquè em fa molta vergonya. A mi m'agrada plorar a casa a la meua habitació per esta sol i relaxar-me.

- Que opines dels nois que juguen amb noies? Perquè creus que ho fan? I les noies que juguen amb vosaltres a futbol, què en penses? Com creus que et veurien els teus amics si el teu color preferit fos el rosa? Perquè creus que et veurien així?

Jo dels nois que juguen amb les noies crec que són gent molt valenta per jugar amb les noies, perquè no tenen por o no els importa que li diguin coses dolentes o que és burlin d'ells per estar amb noies i de les noies que juguen a futbol opino que poden jugar perquè no hi ha cap joc que sigui ni de nois ni de noies. Els meus amics em veurien com si fossin ells, perquè no els importa que m'agradi el rosa i em veurien així perquè no ens importa el color preferit.

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?

Jo seria entrenador d'un gimnàs perquè m'agrada l'esport.

- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?

Si, per parlar i el professor tenia raó, perquè no havia de parlar, però vaig perdre la calma i vaig parlar.

- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?

SI per quedar bé davant del que m'ho ha dit.

- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?

No m'agrada molt estudiar perquè a vegades em canso i tindria que esforçar-me més per treure millor notes.

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valors més d'ell/a?
- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?
- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?

Jo no admiro a ningú en concret.

[Annex 1.3.7.: qüestionari a la Teia](#)

BLOC 1: Descripció de tu mateixa

- Digues tres qualitats que et defineixin. (per exemple: divertida, curiosa, creativa, empàtica, sensible, sincera, valenta, amable, impulsiva, simpàtica, etc.)
- Enèrgica, Divertida, Sensible.
- Com és la teva millora amiga? Quines qualitats té? Que valors més d'ella? Tens alguna companya de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ella?
- La meva millor amiga és una persona molt directa, que no li fa por dir les coses a la cara. El que jo més valoro d'ella és que les nostres diferències mai han creat conflicte, és a dir, que no s'enfada amb mi per que tinguem opinions diferents. I més a més, no és una persona possessiva, si no que si jo vull fer una cosa i ella un altre, no te la necessitat de que jo estigui sempre amb ella.
- La meva companya que no te aquestes qualitats és una nena que gairebé sempre s'està buscant problemes, abegades no ho fa amb mala intenció, però d'altres sí. La relació que tinc amb ella és que juguem al mateix equip, i abegades juguem juntes.

BLOC 2: L'equip

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?
- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altra activitat extraescolar? Et sents còmode jugant a futbol sent una noia?
- Jo jugo a basquet. Però sí que ho vaig escollir jo. Vaig escollir aquest esport perquè vaig començar jugant a Ed.Física a l'escola i em va acabar agradant molt, així que em vaig apuntar a l'equip. Jo em sento súper còmoda jugant a basquet encara que sigui una noia. També he de dir que mai m'han rebutjat en el basquet per ser una noia, però en un partit estava defensant un noi i la seua mare li va dir: "Vinga fill que és una nena!". En aquell moment, durant uns segons em vaig sentir dèbil, però això em va fer ser més forta, i al final el vaig guanyar.
- Perquè creus que a vegades els nois li diuen a altres noies que "semblen una nena"? (per exemple: que xuten fluix, ploren quan cauen jugant, que s'enfaden i ploren, que es queixen, etc.). Que significaria per a tu que et diguessin "les nenes no juguen a futbol" els teus companys o l'entrenador/a?

- Crec que els nens ho diuen perquè, des de sempre s'havia ensenyat que els nois eren els forts i el que treballaven i les noies les que mantenien la llar. A més, també acostumen a dir que els nois no ploren. Jo per sort tinc uns companys de curs que tan si son nens com nenes, ens deixen jugar.

Si em diguessin que les nenes no juguen a futbol/basquet, m'entraria per una orella i em sortiria per l'altre, és a dir, no m'importaria perquè jo se que això no es veritat i que jo puc fer el que vulgui encara que sigui una nena.

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sola o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics i les teves amigues? Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic o amiga teva s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)
- A mi m'és igual on plorar, si ho necessiti ho faig. Per exemple l'any passat, a fi de curs vaig plorar davant de tota la classe i em vaig sentir molt recolzada per les meves amigues/amics i la meva tutora, ningú es va riure de mi.
- Que opines dels nois que fan esport patinatge artístic o ballet? Perquè creus que ho fan? Perquè creus que no fan futbol?
- Jo tinc dos companys de ball que fan Jazz, Ballet, Contemporani i Jip Jop, i, crec que si ho fan ho fan perquè volen.

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?
- El primer que em ve al cap és actriu, ballarina o professora. Perquè son tres coses que m'agrada molt fer. També m'agrada fer esport, però no em veig sent esportista professional, no perquè sigui una noia, si no perquè em veig més reflectida en altres profecions.
- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?

- A mi mai m'han castigat, però si que, a vegades em diuen que parlo molt, però mai m'han arribar a castigar. Crec que el tema de parlar és una de les coses que he de millorar, perquè podria estar parlant tot el dia.
- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?
- No. Crec que he de fer el que jo cregui que està be, no el que diguin els altres.
- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?
- A mi no m'agrada estudiar, però si aprendre coses noves. Crec que les meves notes son bones, però sempre es pot fer millor.

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valores més d'ell/a?
El meu ídol és la meva antiga tutora, la Cora. El que més valoro d'ella és que, a part de ser professora, era la meva amiga.
- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?
Jo si que m'identifico amb ella i crec que m'assemblo, perquè tenim gustos molt semblants.
I a més ella crec que també ho creu perquè el dia de fi e curs ens va dir una cosa bona de cadascú i a mi em va dir que em semblava a ella quan era petita, que era una mini Cora.
- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?
- Si que m'agradaria ser com ella, perquè és una persona que m'ha cuidat molt i m'ha servit d'exemple per moltes coses.

[Annex 1.3.8.: qüestionari a en Jon](#)

BLOC 1: Descripció de tu mateix

- Digues tres qualitat que et defineixin. (per exemple: divertit, curiós, fort, creatiu, empàtic, sensible, sincer, valent, amable, impulsiu, simpàtic, etc.)
Divertit, graciós y curiós.
- Com és el teu millor amic? Quines qualitats té? Que valores més d'ell? Tens algun company de classe que no les tingui? Quina relació hi tens amb ell?

Ian Franco. És divertit, graciós, amable... Que sempre quan estic trist o enfadat m'ajuda y em fa oblidar tot. Sí, l'Alex Corbalán. Que hem sigut millors amics des de sempre i que viu al costat meu

BLOC 2: L'equip de futbol

- Qui és el/la millor del teu equip? Perquè? L'admires i t'agradaria ser com ell/a?
Jo crec que el millor del meu equip es el Javier perquè te un estil de jugar mol bo.
- Has escollit tu jugar a futbol o els teus pares? Si has estat tu, perquè vas decidir aquest esport i no una altre activitat extraescolar? T'agradaria fer altres activitats extraescolars però no ho has volgut fer perquè esta considerat de noies? (per exemple: música, dibuix, dansa, tennis, patinatge artístic, anar a cavall, natació, etc.)

Vaig escollir jo jugar a futbol perquè des de molt petit m'agradava molt. No m'agradaria fer més extraescolars però m'agrada dibuixar ballar i cantar i no es que no les hagi fet perquè estiguin considerades de noies sinó perquè no volia fer.

- Que significa per tu la frase "sembles una nena"? (per exemple: que xutes fluix, plores quan caus jugant, que t'enfades i plores, que et queixes, etc.). Et molestaria que t'ho diguessin els teus companys o l'entrenador/a? Si la resposta és sí, explica perquè et molestaria. Creus que els teus amics seguirien volent ser el teu amic si pensessin que "sembles una nena"? Si creus que no voldrien seguir sent els teus amics, perquè creus que no ho voldrien ser?

Per mi no significa res perquè una noia es una persona normal perquè les noies tenen unes característiques i els nois unes altres, però hi ha casos que varia. La veritat es que una mica si però si jo sé que soc un noi i amés soc feliç don m'és igual el que hem diguin. Si jo sigues ells si seguiria sent els seu amic perquè a la fi i al cap aquelles son les seves qualitats, i jo crec que ells farien el mateix.

BLOC 3: Els teus amics i amigues

- A vegades plores o tens ganes de plorar però et fa vergonya? Que t'agrada més fer-ho a casa sol o amb els pares o en públic i amb el recolzament dels teus amics? Perquè? (per exemple explica si: t'has hagut d'amagar per plorar a l'escola o a casa, o has sentit que algun amic teu s'ha rigut de tu o ho creus que ho hagués fet si haguessis plorat davant seu, etc.)

No. M'agrada més plorar amb els meus pares perquè em recolzen més que ningú.

- Que opines dels nois que juguen amb noies? Perquè creus que ho fan? I les noies que juguen amb vosaltres a futbol, què en penses? Com creus que et veurien els teus amics si el teu color preferit fos el rosa? Perquè creus que et veurien així?

Opino que són persones normals i crec que ho fan perquè s'assenten millor. Que tenen els mateixos drets que nosaltres. Jo crec que em veurien igual perquè no passa res si a un noi li agrada el color rosa.

BLOC 4: El teu dia a dia a l'escola

- Si penses en el què t'agradaria ser de gran, què és el primer que et ve al cap? Perquè?
Científic perquè m'agrada la ciència.
- Alguna vegada t'han castigat a classe? Per quin motiu? Creus que el professor tenia raó? Si creus que el professor tenia raó, perquè creus que et vas comportar així?
Si però no recordo el perquè.
- Alguna vegada has fet alguna cosa que no volies perquè un company o companya t'ha dit que ho fessis? Si es que si, perquè li has fet cas?
No.
- T'agrada estudiar? Perquè? Creus que podries esforçar-te més i treure millors notes?
A vegades m'agrada però no sempre. Si, crec que podria esforçar-me una mica més

BLOC 5: Els teus ídols

- Quin és el teu ídol? Que valors més d'ell/a?
El meu pare i la meva mare. Que són molt afectuosos.
- T'identifiques amb ell/a? En què creus que t'hi assembles?
Si. Crec que m'hi semblo en la manera de ser.
- T'agradaria ser com ell/a? Perquè?
Sí m'agradaria ser com ells perquè son molt bons.

[Annex 2: grup de discussió](#)

[Annex 2.1: guió del grup de discussió](#)

PART I: CONTEXTUALITZACIÓ

Explicar que sóc estudiant del grau de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i estic fent el meu Treball de Final de Grau sobre com es construeix la masculinitat a l'escola. Els hi diré que totes les seves intervencions s'utilitzaran de forma anònima i que no els faci vergonya participar.

PART II: DINÀMIQUES

El grup de discussió tindrà com a principal objectiu veure quina influència tenen els companys en la construcció de la identitat masculina de l'alumne. Per aquesta raó, es realitzaran les següents dinàmiques per a veure quina és la reacció dels nens davant d'aquestes.

Dinàmica 1:

S'exposaran les següents imatges i se'ls preguntarà qui consideren que és més home i perquè, amb l'objectiu d'analitzar quins coneixements estereotipats tenen sobre la masculinitat hegemònica, i com l'opinió de la resta de companys d'equip influeix en la seva opinió:

1. Èxit econòmic

Creieu que és important treure bones notes per tenir una bona feina? Perquè ho creieu? Quina relació creieu que hi ha entre la posició dins l'empresa i la masculinitat?

2. Forma física

Creieu que els nois i les noies han de jugar en lligues diferents? Per què penseu que ha de ser així? Una noia pot tenir el mateix físic que un noi?

3. Competitivitat

Quin seria el teu equip perfecte: el que guanya tots els partits, o el que en perd alguns però hi són els teus millors amics?

4. Èxit o fracàs escolar en clau de rendiment acadèmic

Introduir a que reflexionin sobre si creuen que les vostres actituds (bon comportament o mal comportament) tenen influència en la nota que us posen els professors als exàmens. Creieu que hi ha relació entre que un/a nen/a es comporti malament i les notes que treu? I entre si t'agrada estudiar i comportar-te bé?

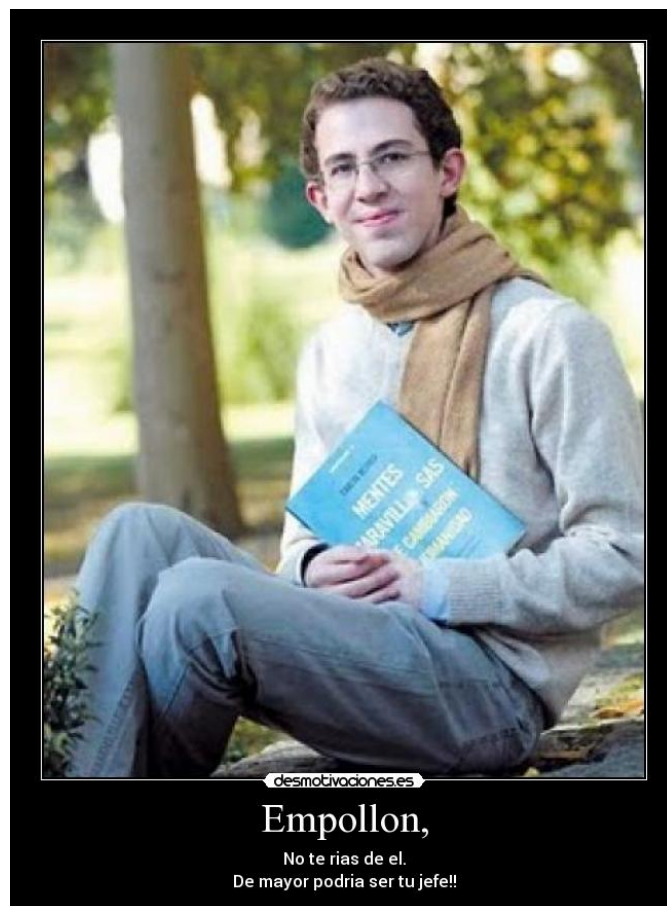
Dinàmica 2:

Es plantejarà en primer lloc la següent situació: en Joan és un noi que fa patinatge artístic. En Joan li agrada molt jugar al pati amb la resta de noies, perquè diu que els altres nens són molt violents, i a més no li agrada jugar a futbol. Quines notes creieu que treu en Joan? Perquè ho creieu?

En segon lloc, la següent situació: la Jana juga a futbol, tots els seus companys són nois, i a classe li agrada seure's amb ells. Quina actitud creieu que té la Jana a classe? Creieu que li agrada estudiar? Perquè ho creieu?

Dinàmica 3:

Ensenyar la següent imatge trobada a internet i preguntar-los perquè creuen que en el text posa: "Empollón, no te rías de él, de mayor podría ser tu jefe".

Dinàmica 4:

M'agradaria preguntar-vos per què pensen que els dos nens estan assetjant a l'altre nen, indagar en quines poden ser les raons per les quals l'increpen (si no saben que dir, posar exemples referits a la forma física, la influència dels companys, competència per una dona, per "empollon", etc.):

Dinàmica 5:

És plantejarà la següent situació: imagineu que l'Àlex i en Toni són molt molt amics i un dia es barallen, per això, divideixen el grup d'amics i heu d'escollir amb quin dels dos seguir jugant a l'hora del pati, sou molt amics dels dos, i no voleu que el grup es divideixi, així que decidiu acudir a un adult perquè us doni consell: li explicaríeu la situació a la mare o al pare? El pare o la mare no li hi dona importància al que tu els hi expliques, així que sents que ningú t'entén i estàs trist amb el món. T'agradaria poder-li explicar aquesta sensació als teus amics? Creus que és difícil parlar d'emocions amb els amics?

Dinàmica 6:

Es plantejarà la següent situació, on hauran de decidir entre tots quina paraula posen a cada espai en blanc:

A l'escola Pia cada dimarts es juga a futbol en l'assignatura d'educació física, formant un gran equip en el qual hi ha nois i noies. La Marta gairebé sempre marca gols, perquè entrena a l'equip del seu poble. Jo conec a ____ (una, dos, tres o més) noies que juguin a un equip de futbol. Crec que tenen un nivell ____ (igual, millor, pitjor) que els nois. El Jordi també marca gols gairebé sempre. És molt bo. Que sigui tan

bo em fa sentir _____ (indiferent, bé, malament). El que el Jordi sempre demana és jugar amb en Marc i en Pep, jo prefereixo jugar amb _____ (nois, noies, noies i nois junts), perquè _____.

Quan sona el timbre i estem al vestuari, alguns companys comenten qui és més bo jugant a segons quins esports. Jo penso que els nois son _____ (iguals, pitjors, més bons, més dolents) que les noies, perquè _____. En Jordi molts cops diu que el futbol és un esport de nois, jo penso que _____ (té raó, no té raó).

Si creus que té raó, fes una llista dels esport que consideres que són per nois i els esports que consideres que són per noies.

Dinàmica 7:

Es plantejarà la següent situació: L'any que ve alguns dels teus companys marxen a estudiar l'ESO a un altre institut i entren nous companys al vostre curs. Creus que es fàcil entrar a un nou equip amb nois més grans? En el cas que veiessis que dues o mes persones del teu equip s'estan barallant tota l'estona, que faries? (per exemple: Entra un nou company al vostre equip i no te tanta tècnica com vosaltres. S'esforça dia a dia, però tots els companys es burlen d'ell i no li fan fàcil d'adaptació. Tu que faries?

- A) No m'hi ficaria.
- B) Buscar a l'entrenador i que resolguin els problemes.
- C) Intentaria integrar-lo i que fos el nostre amic.

Annex 2.1.: transcripció del grup de discussió

Data de realització: 25 de maig de 2020

Característiques principals dels participants: 4 estudiants de 6è de primària, tots ells són nois.

Duració: 57 minuts

entra Jon

Hola Jon!

Jon: hola

Ens esperarem a que es connectin tots, vale?

Jon: Vale

Com estàs? Com va el confinament?

Jon: bé!

Me'n alegro!

entra Jan

Hola Jan!!

Jan: hola!! Hola Jon!!

Jon: Hola?

Si, si Jon, se't escolta! Mira Jon m'he posat aquesta semarreta per tu!! T'agrada?

Jon: (riu) no!

Jan quin cabell més llarg, no?

Jan: Si! Després anire a la perruquería a las 18:15!

Molt bé!! Heu sortit ja avui o no?

Jan: avui, no encara no, depèn de si després volen sortir aquests.

Jon: jo si, pel matí he anat a passejar amb la meva germana i el meu pare. Jo surto, jo surto tots els dies, si fa bon temps!

Molt bé!! I què, teniu molts deures aquests dies?

Jon: si, ens estan ficant molta feina

Jan: si, però ho fem tot pel mati i per la tarda podem jugar a la Playstation!

Molt bé, molt bé!! Estas molt moreno eh Jon!!

Jan: jo no! (riu)

Heu pogut entrar bé?

Jan: si

Jon: si, ara estic parlant amb en Llorenç i en Raül i em diuen que amb el navegador que tenen no els hi deixa entrar al Google Meet.

Digal's-hi que es connectin des del Google Chrome, que si que els deixarà!

Jon: vale, ara els hi dic!!

Jon: ja els hi he enviat l'enllaç

entra Llorenç

Llorenç: Hola! Em sentiu?

Si, si! Hola guapo! Com estas? Deu n'hi dó, quins cabells més llargs que tens!!

Llorenç: bé!! I vosaltres?

Jon: Bé!

Jan: Bé! Molt bé!

Llorenç obra la camara!

Llorenç: així?

Si, si perfecte, el veieu?

Jon: si, a la perfecció

Jan: si

Llorenç: ara li he dit al Raül que es connecti! Diu que ho està intentant

Gràcies!

entra Raül

Raül: hola! Hola? Hola!

Hola Raül! Hola

Jan: estic jugant a un joc, no se si per això se us està parant

Jon: a quin joc estas jugant? Hola Raül! Com estas?

Raül: bé! He tingut problemes, bastants

Jan: a un joc, a la barreta de "tarees". Al "boxel" no se que.

Molt bé! Val nois, soc en Pau, el germà de la Mariona que us entrenava a futbol, no se si us enrecordeu de mi que havia vingut algún dia ajudar-la als entrenos i als partits de divendres. Estic estudiant Sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona i estic fent el meu treball de final de carrera que consisteix en la construcció de la masculinitat a l'escola en nens de 6è de primaria com vosaltres, per això, farem uns quants jocs i dinàmiques vinculades a les preguntes del qüestionari que us vaig fer l'altre dia!

Jon: vale

Raül: hola Pau! Estàs molt moreno!

Jan: vale!

Llorenç: vale!

(ric) si, si. Escolteu-me, gravaré la videotrucada si a tots us sembla bé, perquè així després podré tornar-ho a escoltar i tenir les vostres respostes enregistrades, vale?

Llorenç: perfecte

Jan: vale!

Jon: vale

Raül: guay!

L'any que ve que fareu? Seguireu tots al Sant Just?

Raül: suposo

Jon: si!

Jan: si, jo crec que si

Tu també Llorenç?

Llorenç: ah si, jo si segur

Val, us passaré unes fotos i us faré unes preguntes, molt fàcils i opineu o dieu amb total llibertat el que vulgueu, no n'hi ha ni nota, ni cap opció correcte, simplement vull que digueu que en penseu en cada ocasió. Ara us compartiré la meua pantalla i a vosaltres us sortiran unes imatges i jo us preguntaré coses sobre ella, val? Digueu-me si ho veieu tot bé.

Jan: si, jo ho veig bé

Jon: a mi em surt que estas compartint, ah val, ja està. Si tot bé

Llorenç: si, si, ho veiem bé! (llegeix: Pau està compartint la pantalla)

Raül: okei, es veu tot bé

Primer, val, podeu anar contestant eh, quin creieu que és més home? Considereu que algun dels dos és més home? (silenci) veieu la foto o no?

Jan: del chaval amb diners, i el chaval que no te ciment.

Val, i quin creieu que es més home? Considereu que algun dels dos es més home?

Llorenç: no

Jan: no

Jon: no. Més home tipu que?

Jan: tipu què? Perquè els dos són homes.

Val, llavors, creieu que es important treure bones notes per tenir una bona feina?

Jon: no.

Raül: no

Jon: Bueno, no sempre, a vegades si a vegades no

Per què?

Jon: home perquè a veure si no treus bones notes, i no ets molt llest que diguem, no podries fer una bona feina, podries fer una bona feina dins de les seves capacitats

Molt bé, molt bé. Que consideres que és una bona feina? Que considereu una bona feina? (silenci). Creieu que hi ha alguna feina que és millor o alguna que pot ser pitjor?

Raül: no

Jan: no

Llorenç: però es que es depèn de la persona, hi ha una persona que li agrada la seva feina (es para la seva connexió)

Jan: se nos paró

Val, doncs us posaré una altra imatge, la primera pregunta és la mateixa, considereu que algun dels dos és més home?

Jon: no

Raül: no

Jan: (riu) no

(riuen tots). Quina et fa gràcia Jan?

Jan: em fa més gràcia la de l'esquerra, sincerament

(ric) en quin sentit?

Jan: es que a veure, hi ha un chaval a una que esta mazaisimo, mamaisimo, i l'altre és pues... (riu)

(riuen tots)

Jan: l'altre és no musculat (riu)

Val, llavors, creieu que els nois i les noies han de jugar a lligues diferents? Per exemple, en el futbol?

Raül: com, com, com?

Si els nois i noies han de jugar en lligues separades, de futbol per exemple?

Raül: no

Jan: no

Jon: si tenen el mateix nivell, no

Jan: jo jugaria en lligues diferents pel fet de tenint algun problema, no per el sexe.

I per què creieu que es fa així llavors? Que a partir dels 15 anys us separen per gèneres al jugar? Per exemple, jo a partir dels 14, 15 anys, jugava a l'equip amb nois i noies, però a partir dels 14 o 15 ja ens separaven, ja no podien jugar les noies amb nosaltres i llavors ja hi ha una lliga femenina i una masculina. Per que creieu que després es així? (silenci) Pel físic, pel nivell, perquè creieu? (silenci)

Jan: a veure, jo per nivell no, jo ho faré per descarte vale? Jo per nivell no, per físic, a veure, pot ser.

Creieu que una noia pot tenir el mateix físic que un noi? (silenci) o no?

Jon: si

Llorenç: si

I creieu que ha d'entrenar el mateix o més? Per tenir el mateix físic

(silenci)

Jon: mmm

Per exemple, coneixeu alguna jugadora del Barça? Del femení? No se, l'Alèxia, la Mariona, l'Aitana Bonmatí? Creieu que aquestes noies han d'entrenar més que Leo Messi?

Llorenç: no

Jan: no, a veure no, perquè no seria just que les noies haguessin d'entrenar més que els nois.

Molt bé! A veure ara, la tercera...

(riuen tots)

Val, ara us faré una pregunta que podeu vincular per exemple amb el futbol: quin seria el teu equip perfecte, el que guanya tots els partits, o el que perd alguns però hi són tots els teus amics?

Jan: el que perd alguns

Jon: el que estan els meus amics, perquè son els meus amics

Algú creu algo diferent? O té una altre resposta o un perquè?

Jon: a mi m'ha passat de veritat.

Llorenç: t'ho passes molt millor jugant amb els amics

Raül: perquè lo important és divertir-se?

Molt bé, amb els teus amics... lo important es divertir-se, molt bé.

Jon: a mi a l'Atlètic em van dir que si volia anar a un altre equip, en plan, anar a un altre equip o anar amb els meus amics, i vaig decidir anar amb els meus amics.

Jan: però també haig de dir que el nostre equip no hem perdut ningú partit (riu)

(riuen tots)

Val, ara mireu aquesta última foto d'aquesta activitat i dieu-me si algun és més home?

(riuen tots)

Creieu que algun dels dos es comporta diferent? O algun més malament que l'altre? Veient la foto eh, simplement.

Raül: crec que el de l'esquerra és com més chulito. És el chulito de la classe

Jon: el chulito o el popular.

I el de la dreta?

Jan: el de la dreta l'EMPOLLON (exaltat).

Raül: es el divertit, el que et trobes pel carrer

Jon: el empollon (riu)

Val i creieu que hi ha alguna relació entre si et comportes malament treus pitjors notes que si et comportes millor treus millors notes? O amb la imatge que es vol donar segons la vestimenta?

Jan: a l'apartat de comportament pitjor

Creieu que el comportament us influeix a les vostres notes., per exemple? Si us comporteu millor o pitjor?

Jan: si, si però, jo crec que si el de l'esquerra supposeu que treu males notes perquè es comporta malament, el de la dreta si juga al Lol (League of Legends) es comportarà també malament perquè estarà viciat al lol

Llavors creieu que el comportament té influència en la nota, o no?

Jon: a l'apartat de comportament si

Jan: a l'apartat de comportament

Val, i ara us faré una pregunta que cadascú respon la seva, vale? Us agrada estudiar i comportar-vos bé?

Raül: estudiar no molt

Jan: del 1 al 10?? Jo ho dic de una, vale? Estudiar un 3, i portar-me bé un 7

I els demás?

Raül: jo, jo, estudiar un 2 i comportament un 6

Jon: jo, el comportament un 7 i mig, 8 i estudiar un aprovat ajustadet, un 5.

Llorenç: al comportament un 6 o un 7 i estudiar un 7.

Força notable tot... (ric)

(riuen tots)

Val, ara us projectaré una altra cosa.

Raül: que mono el Llorenç le ha crescido el pelo.

(riuen tots)

Val, tots ho llegiu bé?

Jan: eh, si

Jon: si

Llorenç: no veig res un altre cop.

Val, doncs us ho llegeixo jo, val?

Raül: si llegeix tu.

Llorenç: ja ho llegim nosaltres, ja ho veig

Val... (silenci) del Joan, fa patinatge artístic i li agrada jugar amb les noies, perquè creu que els nois són violents. Quines notes creieu que treu el Joan? I perquè ho creieu?

Jan: no suspen ninguna

Llorenç: no...

Jan: un 7,5778 cap a dalt

I perquè ho creus? És opinió personal, no hi ha ni resposta correcte ni...

Llorenç: no,... no te res a veure!! No te res a veure jugar amb noies i treure bones notes i al inrevés.

Jan: ja, però (nerviós), jo encara no he acabat, la Jana (fa veu graciosa), la Jana de 7,5776 cap endavant també.

I perquè creieu que treu aquestes notes? En Llorenç diu que no te relació, però creus que té bones notes o no?

Jon: jo si, jo crec que si

Jan: no se, jo perquè no se, perquè jo faig les coses com la Jana i com en Joan i trec de 7,5776 cap endavant.

I a la Jana, creieu que li agrada estudiar?

Jan: no, no tant, li agrada més jugar. Les nenes juguen més que nosaltres

Jon tu vols dir algo?

Jon: no

Val, ara us projectaré una altre imatge, tots veieu el text i el que hi posa?

Llorenç: si

Val, per si no ho veieu, que a vegades la connexió no es bona quan projecto la pantalla posa: empollón, no te ries de él, de mayor podria ser tu jefe. Llavors us pregunto, eh, perquè creieu que posa aquest text.

Jon: perquè...

Raül: perquè no ens riguem de la gent llesta, perquè potser és més llesta que nosaltres

Jan: estic pensant jo

Jon: jo crec que es com, com que passa el temps estudiant, podrien ser més llestos i podrien aconseguir un lloc alt, en una oficina, en un...

Jan: perquè si en comptes d'estar-te burlant de la gent, com ell, i no estudies, ell serà el jefe i de gran es burlarà de tu

Molt bé!! Llorenç?

Llorenç: què? Com ha dit en Jon el temps que et pots passar rient d'ells, el pots aprofitar per estudiar

Raül?

Raül: Bueno, com han dit els tres

Ara una altra imatge, em dieu si la veieu

Jon: vale

Raül: vale

Jan: si la veig

Val

Jan: dos chavals agredint a un chaval

Vale, perquè creieu que els dos nens estan agredint o assetjant a l'altre nen?

Raül: perquè es més petit i l'estan abusant?

Algu creu, o perquè creieu que el podrien estar molestant o...? el que creieu

Jan: jo diria com en Raül, perquè es més petit i l'estan abusant

No, no, si està molt bé la resposta, però per exemple, creieu que es podrien estar rient d'ell i acosant-lo pel seu físic, o perquè juga amb noies, o perquè és l'"empollon",.... creieu que també es podrien estar rient per això??

Jan: si

Jon: si

Raül: si

Llorenç: si

Creieu que això passa a l'escola?

Jon: al nostre cole...

Jan: al nostre cole passen coses molt rares

Raül: ja, bastantes...

Voleu dir-me un exemple?

Raül: sobretot els grans, ens abusen.

O vosaltres als petits, perquè feu 6è, no?

Jan: sí, com en Marcel, quan nosaltres anàvem a 5è que anava amb nosaltres a classe però que havia repetit i va venir nou a la nostra classe ens acosaba.

A qui?

Jan: a tots, a mi, de tothom

Que feia aquest noi? Que us feia?

Raül: Bueno, al Jan li acosaba.

Perquè creieu que feia això?

Raül: perquè es creia el millor?

Jon: perquè es sentia sol i no sabia com

Raül: sí, no tenia amics

Jan: per fer-se el popular

Raül: sí, fer-se el guay abusant als petits.

Llorenç: i al camí, i al camí també anava a l'escola, fumava, etc.

I a classe?

Raül: la Patri i el Germán

I perquè creieu que es barallen o s'acosen?

Raül: perquè s'odien.

Jon: perquè es tenen rancor

Llorenç: rencorrrrrr

Raül: i m'aposto que de gran seran novios

(riuen tots)

Jan: què dius? (riu) no passarà.

(riuen tots)

Val nois, ara us projectaré la següent activitat. La veieu?

Jan: si

Jon: si

Raül: si, si que es veu

Llorenç: si

(tots llegeixen)

Ho llegeixo per si algú no ho veu bé: imagineu que l'Àlex i el Toni són molt amics i un dia es barallen, i per això divideixen el grup d'amics. Heu d'escollir amb quin dels dos seguir jugant. Sou molt amics dels dos. així que decidiu acudir a un adult perquè us doni consell: li explicaríeu la situació a la mare o al pare? A qui li explicaríeu primer, si us passes això? Imagineu-vos que ara us baralleu entre vosaltres i heu d'escollir que faríeu, o al professor o a la professora, el que vosaltres dieu.

Jan: si haig d'escollir, escolliria al Toni perquè em cau millor.

(riuen tots)

Jan: però aleshores si no haig d'escollir a un esculliria als dos. Una mica amb un i una mica amb l'altre.

No, però, no heu d'escollir, heu d'intentar que aquesta situació es resolgui. I per això voleu parlar amb un adult perquè vosaltres sou molt amics dels dos. Llavors, voleu que la situació torni a ser com abans i pogueu jugar i estar amb els dos i no haver d'escollir. A qui acudiríeu abans, a la mare o al pare?

Raül: als dos.

Jon: a tots.

I el primer? A qui li diries si et passa això al cole?

Jon: al que em vingues a recollir, li explicaria

Jan: si passa a l'escola a una professora

Llorenç: a la meua mare, perquè coneix més als meus amics i podria entendre'm millor la situació

Jan: jo acudiria al tutor, vale? I, si no m'ho soluciona aniria als pares. Però primer ficar-li el marrón al tutor en comptes dels teus pares. Vale?

Vale, llavors per exemple, imagineu-vos que els vostres pares no us fan gaire cas o no li hi donen importància. Us agradaria poder's-hi explicar aquest problema als altres amics o als vostres amics? Ho faríeu, o potser no tindríeu aquesta confiança?

Raül: jo crec que els amics em poden donar com més consells

(silenci)

Us costaria parlar amb ells?

Llorenç: no, perquè segur que ells han tingut experiències iguals i em podrien ajudar.

I als demés? Us costa? O parreu entre vosaltres aquestes coses de problemes sense problema?

Raül: jo ho parlo amb el pare, amb la mare o amb els amics

Jan: no perquè la majoria de problemes si ens enfadem amb un, ens enfadem amb tothom i llavors es fàcil ajudar-se

Val, ara us projectaré un text amb uns espais en blanc. En l'espai en blanc heu d'escriure, o sigui heu de triar una opció, i me l'aneu dient si voleu. El text diu així. A l'escola Pia cada dimarts es juga a futbol en l'assignatura d'educació física, formant un gran equip en el qual hi ha nois i noies. La Marta gairebé sempre marca gols, perquè entrena a l'equip del seu poble. Jo conec a una, dos, tres o més noies.

Jon: la primera hem de ser nosaltres com a ells?

Si, si, heu de dir lo que penseu segons la vostra experiència.

Jon: jo la primera més de tres.

Jan: però són noies que juguin a un equip de futbol, eh!

Jon: sí, més de tres.

Raül: jo a la primera posaria dos.

(silenci)

I la resta?

Jan: jo a la primera tres, no quatre perdó.

Val, continuem. Crec que tenen un nivell igual, millor, pitjor que els nois. Que posaríeu a la segona?

Jan: jo una d'elles millor, dues iguals i una pitjor

Raül: jo una igual i una pitjor

Val, i si fos en general?

Jan: en general, igual.

Llorenç: però es que depèn de quan es dediquin

Raül: igual.

Jon: dos igual i pitjor.

Val continuem doncs, el Jordi també marca gols gairebé sempre. És molt bo. Que sigui tan bo em fa sentir indiferent, bé o malament. Que diríeu aquesta tercera?

Jan: bé si va en el meu equip, malament si va en contra meu

(ric)

Raül: indiferent

Com si anés al teu equip, et faria sentir bé o malament?

Raül: jo bé

Llorenç: bé

Jon: podem aprendre d'ell

(silenci)

Val, i la última d'aquest primer paràgraf, que diu el Jordi sempre demana és jugar amb en Marc i en Pep, jo prefereixo jugar amb nois, noies o noies i nois junts.

Raül: noies i nois, tots junts

Jon: noies i nois

Llorenç: si

Jan: jo depèn del dia

I perquè noies i nois?

Llorenç: perquè es com més divertit, a vegades quan venen elles comença a jugar més gent i podem jugar tots junts.

Raül: i perquè sempre nois és una mica avorrit

Jan: a mi m'agrada molt jugar nois i noies junts, encara que normalment sempre juguem nois perquè les noies no volen jugar a futbol, emmm, sempre al pati de l'escola entre nois al futbol hi ha sempre la xispita de ràbia.

Molta competitivitat vols dir?

Jan: això mateix. I aleshores pues, a vegades les noies no volen jugar per aquesta violència.

Val, doncs va que ja acabem. Anem a fer el segon paràgraf. Diu així. Quan sona el timbre i estem al vestuari, alguns companys comenten qui és més bo jugant a segons quins esports. Jo penso que els nois són iguals, pitjors, més bons o més dolents. Què farien en aquesta primera del segon paràgraf?

Jan: però depèn, perquè per exemple Messi és un home però és molt millor que jo

Val, però en general? Creieu que els nois són millors, pitjors, més bons, més dolents o igual, que les noies?

Jon: si han tingut més entrenaments...

Llorenç: però del nostre cole?

Bueno, en general, gent del vostre cole, gent que jugueu al pati, el que sigui. Gent de la vostra mateixa edat que coneixeu.

Raül: doncs jo crec que són iguals.

Llorenç: però per exemple la Julia i la Paula que anaven al nostre equip, eren així com les que més jugaven a futbol i és que hi ha poques noies saps que juguin així a futbol, perquè a vegades juguen al pati però Bueno...

Raül: o a vegades juguen d'extraescolar però al pati no, com per exemple la Julia i la Paula jugant a futbol a extraescolar, però no al pati

Jan: jo crec que a veure, les noies són més dolentes que els nois però només perquè juguen molts nois a futbol, en comptes de les noies, les noies juguen quatre de cada classe saps.

Ja acabem eh!! I la última... sincers eh, és fàcil. Us ho lleigeixo: l'any que ve alguns dels teus companys marxen a estudiar l'ESO a un altre institut i entren nous companys al vostre curs. Creus que es fàcil entrar a un nou equip amb nois més grans? En el cas que veiessis que dues o mes persones del teu equip s'estan barallant tota l'estona, que faries? per exemple: Entra un nou company al vostre equip i no te tanta tècnica com vosaltres, s'esforça dia a dia, però tots els companys es burlen d'ell i no li fan fàcil d'adaptació. Que faríeu?, no us hi ficaríeu, buscaríeu a l'entrenador i que resolgui els problemes o intentaríeu integrar-lo i que fos el vostre amic.

Llorenç: això ens va passar a nosaltres que, just estàvem a la meitat de la lliga i va venir un noi,...

Jan: no, és diferent

Llorenç: a veure, dolent no era

Jan: no es que no tingui tècnica, perquè era bo, l'únic que...

Jon: nosaltres, a veure, ell, no se perquè, es ficava amb tothom (es talla)

S'ha tallat, era més gran?

Jan: no, era com nosaltres.

Llorenç: era com que sempre era el millor, començava a xulejar,

Raül: si

Jon: no se perquè ell, abans de passar-la, feia algun regat.

Val, vosaltres creieu, per exemple si vosaltres haguéssiu entrat al Sant Just, que serieu els nous, perquè ja hi havia un equip, i ells fossin més grans, us va ser difícil adaptar-vos?

Jon: el que facilita, el que facilita és estar amb els teus amics

Val, per exemple a tu et va facilitar això, no?

Raül: si, perquè al final tens algu amb qui poder parlar els primers dies i després ja coneixes als demés.

Val, i si per exemple hi haguessin dos persones al teu equip que s'estan barallant tota l'estona, quina de les tres opcions agafaríeu?

Jan: jo si soc sincer buscaria a l'entrenador

Raül: jo també, la B

Jon: la B i la C. En plan, li diria a l'entrenador i a més li diria al company, no facis això,...

Llorenç: jo també la B i la C

Molt bé!! Moltes gràcies nois

Jon: de res!

Jan: de res

Llorenç: de res

Raül: de ressss

M'heu ajudat moltíssim!! Gràcies per tot! Adeu ens veiem!!

Raül: adeu Pau a veure si ens vens a veure en algun partit

Llorenç: adeu adeu si, si a veure si ens vens a veure!!

Jan: adeu

Jon: adeu